



USAID

AMERİKA XALQINDAN



Azərbaycanın ÜTT-yə üzvlüyü: mövcud vəziyyət və çətinliklər

Elxan Mikayılov, USAID ACT
Layihəsinin Ticarət Mühiti
Komponentinin rəhbəri, ÜTT məsələləri
üzrə ekspert

Azərbaycanın üzvlüyün mövcud vəziyyəti və xüsusiyyətləri

1. Qanunvericilik
2. İkitərəfli danışıqlar
3. Suallara cavablar və İşçi Qrupun növbəti iclası
4. Digər tədbirlər
5. Üzvlük prosesində Azərbaycanın qarşısında duran məsələlər

ÜTT-yə üzvlüyü gecikdirmənin zərərləri

1. Azərbaycan ÜTT sistemindən kənarda qaldığı müddətcə ÜTT-yə üzv ölkələrin istehsalçıları beynəlxalq bazarlarda öz üstünlüklərini qazanırlar və bazar paylarını əldə edirlər.
2. Azərbaycan ölkə qanunvericiliyi vasitəsilə ÜTT razılaşmalarını yerinə yetirməyi və əlverişli, sabit və qabaqcadan xəbər verilə bilən ticarət və investisiya mühiti yaratmağı daha çox gecikdirdikcə, əksər MDB və Qərbi Avropa dövlətləri daxil olmaqla ÜTT-nin razılaşmalarını yerinə yetirən digər ölkələr Azərbaycana gələ biləcək investisiyaları özlərinə cəlb edirlər.
3. Digər ölkələr ÜTT qaydaları ilə ticarət etmək sahəsində daha çox təcrübə əldə edirlər və bu onlara öz istehsalçılarını və ticarət hüquqlarını daha səmərəli şəkildə qorumağa imkan verəcəkdir.
4. Azərbaycan ÜTT-nin gələcək qaydalarının öz ticari maraqlarını qoruyacaq şəkildə formalaşdırılmasında iştirak etmək imkanından məhrum qalır.
5. Azərbaycan öz üzvlüyünü gecikdirdikcə üzvlük tələbləri daha da artacaq.
6. Azərbaycanla hər hansı maraq toqquşması olan ölkə tez üzv olarsa Azərbaycan lazımsız öhdəliklər götürmək və əhəmiyyətli dərəcədə gecikmək riski ilə üz üzə qala bilər.
7. Eləcə də Azərbaycan həmin ölkələrdən tez üzv olmaqla öz ticari maraqlarını o ölkələr qarşısında irəli sürə bilər.

ÜTT haqqında paradoksal fikirlər və onların həqiqəti

- ÜTT üzvlük prosesində ədalətsiz və ikili standartlara yol verir. Ancaq ÜTT isə qaydalarının sabit olduğu və hər üzv tərəfindən 100 faiz yerinə yetirilməli olduğunu bilidir.
- ÜTT-nin bir çox müsbət təsirləri var. Ancaq üzv olan MDB ölkələrinin təcrübəsi bunun əksini göstərir.
- Bəzi ölkələr çox tez üzv oldu, Azərbaycan isə çox gec üzv olur. Ancaq ÜTT deyir qaydalar hamı üçün eynidir.
- Azərbaycanın ÜTT-yə üzvlüyü hələ tezdir. Ancaq üzvlüyün gecikməsinin zərərləri olduğunu deyənlər də var.

Azərbaycanda ÜTT-yə üzvüyün mövcud çətinlikləri

Azərbaycanın ÜTT-yə üzvlüyü üzrə çətinliklər aşağıdakı istiqamətlər üzrə mövcuddur:

- ÜTT-yə ümumi yanaşmada
- ÜTT haqqında məlumatlılıq
- Üzvlük prosesinin gedişi
- Özəl sektorun iştirakı
- Mütəxəssis bazasının səviyyəsi
- Ayrılan resurslar

ÜTT haqqında yalnız təsəvvürlər və onların doğurduğu çətinliklər

1. ÜTT-yə üzvlüklə daxili bazara nəzarət imkanları itəcək
2. Yerli sahibkarlar ÜTT-yə üzvlük nəticəsində məhv olacaq
3. ÜTT-yə üzvlükdən digər ölkələr ancaq itirib, Azərbaycan nə əldə edəcək
4. Azərbaycanın ÜTT-yə üzvlüyü hələ tez olması
5. Azərbaycanın üzvlüyünü məqsədli şəkildə gecikdirilməsi

Digər ölkələrin ÜTT-yə üzlüyü haqqında yalnız təsəvvürlər

- Digər MDB ölkələrinin üzlüyü onlara mənfi təsir edib
- Yerli istehsal ÜTT-yə üzlükdən sonra məhv olub
- Azərbaycan digər ölkələr kimi tez üzv olmamalıdır
- Digər ölkələrdə özəl sektor zəif olduğundan rəabətdən uduzdu, ona görə Azərbaycanın da üzlüyü hələ tezdir.

Digər ölkələrin üzvlüyündən dərslər öyrəniləcək məqamlar

- Uğurlu danışıqlar aparmaq üçün effektiv danışıq taktikaları və vasitələri
- Danışıqlarda əldə edilən uğurlu məqamlar və səbəbləri
- Yol verilən yanlışlıqlar və onların səbəbləri
- ÜTT-nin tələblərinin effektiv yerinə yeririlməsi və islahatların aparılması yolları

ÜTT-yə üzvlüyün tələb etdiyi islahatlara qarşı mövqe

- Hər bir ölkə ÜTT-yə üzv olmaq üçün onun tələblərini və götürdüyü öhdəlikləri yerinə yetirməlidir
- ÜTT Sazişlərinin və götürülmüş öhdəliklərin yerinə yetirilməsi üzv olan ölkəyə bir çox islahatlar aparmaq vəzifəsi qoyur.
- İslahatlar bəzən hökumətin ziyanına, özəl sektorun xeyrinə, bəzən özəl sektorun ziyanına və hökumətin xeyrinə, bəzən isə hər iki tərəfin ziyanına və ya xeyrinə olur.
- Odur ki, hökumət orqanları bəzən ÜTT-nin tələb etdiyi islahatları onların səlahiyyətlərinə zərəri olduğundan, bunu etmək üçün yetərli maliyyə və insan resurslarına malik olmadıqlarından, əlavə iş yükü yaratdığından bəzən islahatların əleyhinə olurlar

İslahatların səmərələri

- İslahatlar qabaqcıl ölkələrin təcrübədən çıxmış sisteminin üzv ölkəyə gətirilməsini təmin edir.
- İslahatlar ölkənin rəqabətqabiliyyətliliyini və digər ölkələrlə qarşılıqlı ticari münasibətlərini səviyyəsini yüksəldir.
- İslahatlar dövlətin iqtisadi siyasətinin, dövlət tənzimlənməsinin və kadrların peşəkarlığının və texniki bazanın yükəlməsinə gətirib çıxarır.
- Qanunvericilik sahəsində islahatlar aşağıdakı səmərələr gətirir:
 1. Mövcud qanunvericilik aktlarının ÜTT sazişlərin uyğun təkmilləşdirilməsi, daha şəffaf, tətbiqedilə bilən formada hazırlanması
 2. Qanunların ÜTT sazişlərinə uyğunlaşdırılması ilə sazişlərdə öz əksini tapan qabaqcıl təcrübələrin milli qanunvericilikdə əks olunması və iqtisadiyyatda tətbiq olunması

İslahatların səmərələri (ardı)

1. Milli iqtisadiyyatın tənzimləyici bazasının bazar iqtisadiyyatı prinsipləri əsasında hazırlanan ÜTT qaydalarına uyğunlaşdırılması və bazar iqtisadiyyatına keçidin sürətləndirilməsi
2. Yeni qanunvericilik aktlarının qəbul edilməsilə bütün məsələlərin qanunvericilikdə təsbit olunması
3. Qanunvericilik aktlarının üzvlər tərəfindən dəqiq təhlil edilməsi nəticəsində qanvericilik aktlarının dəqiq, birmənalı və tətbiqi aydın olan formada hazırlanması
4. Normativ sənədlərin çap edilməsi, yayımlanması və ictimaiyyət üçün əl çatan olmasının təmin edilməsi

Azərbaycanda aparılan islahatlar

- Azərbaycanca hal hazırda institusional, qanunvericilik və çoxtərəfli danışıqların nəticəsində digər islahatlar aparılır
- Qanunvericilik sahəsində islahatlar mövcud qanunvericilik bazasının ÜTT tələblərinə uyğunlaşdırılması və ya yeni qanunvericilik aktlarının qəbul edilməsi formasında özünü göstərir
- Qanunvericilik sahəsində dəyişikliklə əslində mövcud biznes mühitdə və dövlət tənzimləmə siyasətində dəyişikliklər deməkdir. Çünki bəzi öhdəliklər məhz qanunda dəyişikliklərin edilməsi formasında həyata keçirilir.

Qanunvericilik sahəsində islahatların səmərələri

- Mövcud qanunvericilik aktlarının ÜTT sazişlərin uyğun təkmilləşdirilməsi, daha şəffaf, tətbiqedilə bilən formada hazırlanması
- Qanunların ÜTT sazişlərinə uyğunlaşdırılması ilə sazişlərdə öz əksini tapan qabaqcıl təcrübələrin milli qanunvericilikdə əks olunması və iqtisadiyyatda tətbiq olunması
- Milli iqtisadiyyatın tənzimləyici bazasının bazar iqtisadiyyatı prinsipləri əsasında hazırlanan ÜTT qaydalarına uyğunlaşdırılması və bazar iqtisadiyyatına keçidin sürətləndirilməsi
- Yeni qanunvericilik aktlarının qəbul edilməsilə bütün məsələlərin qanunvericilikdə təsbit olunması
- Qanunvericilik aktlarının üzvlər tərəfindən dəqiq təhlil edilməsi nəticəsində qanvericilik aktlarının dəqiq, birmənalı və tətbiqi aydın olan formada hazırlanması
- Normativ sənədlərin çap edilməsi, yayımlanması və ictimaiyyət üçün əl çatandırılmasının təmin edilməsi
- Qanunvericilik müddəalarındakı sabilliyin təmin olunması

Qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsinin mövcud vəziyyəti

- Dəyişiklik qəbul edilmiş qanunvericilik aktları

1. «Normativ hüquqi aktlar haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanunu
2. «Gömrük tarifi haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanunu
3. “Müəlliflik hüququ və əlaqəli hüquqlar haqqında” Qanun
4. “Əmtəə nişanları və coğrafi göstəricilər haqqında” Qanun
5. “Patent haqqında” Qanun
6. «Dövlət rüsumu haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanunu
7. «Üzümçülük və şərabçılıq haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanunu
8. «Tütün və tütün məmulatı haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanunu
9. «Valyuta tənzimi haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Dəyişikliklər qəbul edilmiş qərarlar və fərmanlar

1. «Azərbaycan Respublikasının gömrük ərazisinə gətirilən və bu ərazidən çıxarılan malların gömrük qiymətləndirilməsi sisteminin tətbiqi Qaydaları haqqında» Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 1998-ci il 12 yanvar tarixli, 7 nömrəli qərarı
2. «Azərbaycan Respublikasında ixrac-idxal əməliyyatları üzrə gömrük rüsumlarının dərəcələri, gömrük rəsmiləşdirilməsinə görə alınan yığımların miqdarı haqqında» Nazirlər Kabinetinin 80 nömrəli qərarı
3. «Malın mənşə ölkəsinin təyin edilməsi Qaydasının təsdiq edilməsi haqqında» Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2000-ci il 2 noyabr tarixli, 202 nömrəli qərarı
4. «Azərbaycan Respublikasında xarici ticarətin daha da liberallaşdırılması haqqında» Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 609 nömrəli Fərmanı
5. «Əlaqəli hüquqların obyektlərindən istifadəyə görə minimum tariflər haqqında» Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarı

Layihəsi hazırlanmış qanunvericilik aktları

1. Yeyinti məhsulları haqqında Qanun
2. Sanitariya və Epidemioloji Səlamətlik haqqında Qanun
3. Baytarlıq Haqqında Qanun
4. Fitosanitar nəzarət haqqında Qanun
5. Standartlaşdırma haqqında Qanun
6. Dövlət Satınalmaları haqqında Qanun
7. Ticarət tədbirləri haqqında Qanun
8. Gömrük Məcəlləsi
9. Rəqabət Məcəlləsi
10. Əqli mülkiyyət hüquqlarının təminatı və piratçılıqla mübarizə haqqında
11. Rəqəmli şəbəkədə yayım təşkilatlarının hüquqlarının qorunması haqqında
12. Gen Mühəndisliyi haqqında Qanun
13. Texniki Tənzimləmə haqqında Qanun

Digər qanunvericilik aktları

15. “Kommersiya Sirri haqqında” Azərbaycan Respublikasının 4 dekabr 2001-ci il tarixli, 224-IIQ nömrəli Qanunu
16. “İnteqral sxem topologiyalarının hüquqi qorunması haqqında” Azərbaycan Respublikasının 31 may 2002-ci il, 337-IIQ nömrəli Qanunu
17. “Seleksiya nailiyyətləri haqqında” 15 noyabr 1996-cı il, 197-IQ nömrəli Qanunu
18. Azərbaycan Respublikasının 28 dekabr 1999-cu il, 780-IQ nömrəli Mülki Prosessual Məcəlləsi
19. Azərbaycan Respublikasının 30 dekabr 1999-cu il, 787-IQ nömrəli Cinayət Məcəlləsinə düzəlişlər,
20. İnzibati xətlər haqqında Məcəllə
21. Mülki Məcəllə
22. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2002-ci il 2 sentyabr tarixli, 782 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş «Azərbaycan Respublikasında bəzi fəaliyyət növlərinə xüsusi razılıq (lisenziya) verilməsi haqqında Qaydalar»ına əlavə və düzəlişlərin edilməsi və s.

Qəbul edilmiş qanunvericilik aktlarında dəyişikliklər və onların təsirləri

1. «Normativ hüquqi aktlar haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanunu

- Xarici ticarət rejimi haqqında normativ hüquqi aktları qəbul edildiyi gündən 30 gün sonra qüvvəyə minməlidir. Bu isə sahibkarlara qəbul edilmiş normativ aktın tələbinə uyğunlaşmaq üçün 30 gün vaxt verilməsi deməkdir.

2. Dövlət rüsum haqqında Qanun

- Sənaye mülkiyyəti obyektlərinin qeydiyyat rüsumları arasında diskriminasiyanın aradan qaldırılması və rüsumların aşağı endirilməsi
- Dövlət rüsumlarının göstərilən xidmətin müqabilində təyin edilməsi prinsipinin qəbul

3. Gömrük tarifi haqqında Qanun

- Malın gömrük dəyərinin təyin edilməsi üsullarının beynəlxalq praktikaya uyğunlaşdırmaqla malın daha şəffaf və dəqiq gömrük dəyərinin təyin olunması
- Deklarantın hüquqlarının daha dəqiq müdafiəsi
- Malın mənşə ölkəsinin təyinin qaydalarının təkmilləşdirilməsi

ARDI

1. Azərbaycan Respublikasının 5 iyul 1996-cı il tarixli, 115-İQ Nömrəli “Müəlliflik hüququ və əlaqəli hüquqlar haqqında” Qanununa düzəlişlərin layihəsi

- Müəlliflik hüququ haqqında Qanuna aşağıdakı düzəlişlər edilmişdir
- Müvafiq İcarə hüquqları (Maddə 4)
- Müəlliflik hüquqlarının qorunması ilə bağlı müvafiq limitlər və müəlliflik hüququ subyektləri anlayışı; (Maddə 5.2 və 6.1)
- Kompüter proqramlarının əsər kimi nəzərə alınması; (Maddə 6.2)
- Birgə müəlliflərin müvafiq işlərinin aydınlaşdırılması; (Maddə 9)
- Müstəsna iqtisadi hüquq anlayışının daha da təkmilləşdirilməsi; (Maddə 15)
- Fonoqram istehsalçılarının düzgün müəyyən olunmuş hüquqları; (Maddə 34)
- TRİPS tələblərinə cavab vermək üçün qanunun icrası bağlı müddəaların qismən genişləndirilməsi; (Maddə 44)

2. Azərbaycan Respublikasının 12 iyun 1998-cı il tarixli, 504-İQ Nömrəli “Əmtəə nişanı və coğrafi göstəricilər” Haqqında Qanunu

- Tanınmış və qeydiyyatdan keçmiş nişanlar arasındakı fərqliliyin aydınlaşdırılması (Maddə 7-yə yeni abzasın əlavə edilməsi)
- Əmtəə nişanı qeydiyyatının şərtləri və yenilənməsi ilə bağlı olan TRİPS Sazişinin 18-ci maddəsinə uyğunluq səviyyəsini artırmaq. (Maddə 21)
- Coğrafi göstəricilər üçün aydınlaşdırılmış qoruma şərtləri (Maddə 21)

ARDI

1. Azərbaycan Respublikasının 25 iyul 1997-cı il tarixli, 312-İQ Nömrəli “Patent haqqında” Qanunu

- Patent haqqında Qanuna aşağıdakı düzəlişlər edilmişdir:
- Qeyri-patentlik üzrə daha aydın limitlər [3-3] patentliklə bağlı aydın şəkildə göstərilmiş qeyridiskriminasiya dili [7]
- Sənaye çertyojlarının qorunması üzrə daha düzgün şərait [9]
- Müstəsna patent hüquqlarının sadalanmasının qismən təkmilləşdirilməsi [14-2]
- Qismən təkmilləşdirmilmiş məcburi lisenziya üzrə müəddəalar [20]
- Patent hüququnun pozılma hallarında təsdiq yükü ilə bağlı təkmilləşdirilmiş müddəalar [22-2]

2. «Valyuta tənzimi haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanunu

- Valyuta sərvətlərinin nağd çıxarılması zamanı ödənilməli olan rüsumların aradan qaldırılması

Fərman və Qərarlar

1. Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin 24 iyun 1997-ci il tarixli, 609 Nömrəli “Azərbaycan Respublikasında Xarici Ticarətin Liberallaşdırılması haqqında” Fərmanı

İxracatla bağlı Əməliyyatlar:

- 2 sayılı əlavədə olan malların ixracı zamanı onların İqtisadi İnkişaf Nazirliyində ekspertizadan keçirilməsi tələbinin aradan qaldırılması
- 2 sayılı əlavədə olan malların ixracı zamanı müqavilələrin İqtisadi İnkişaf Nazirliyində qeydiyyatı tələbinin aradan qaldırılması
- İqtisadi İnkişaf Nazirliyinə özəl şirkətlər tərəfindən məlumatların göndərilməsi tələbinin aradan qaldırılması
- İxracdan əvvəl özəl şirkətlər üçün malın dəyərinin əvvəlcədən ödənilməsi, akkreditivin açılması və bank zəmanətinin olması tələbinin aradan qaldırılması

İdxal əməliyyatları

- 2 sayılı əlavədə olan malların idxalı zamanı onların İqtisadi İnkişaf Nazirliyində ekspertizadan keçirilməsi tələbinin aradan qaldırılması
- 2 sayılı əlavədə olan malların idxalı zamanı müqavilələrin İqtisadi İnkişaf Nazirliyində qeydiyyatı tələbinin aradan qaldırılması
- İqtisadi İnkişaf Nazirliyinə özəl şirkətlər tərəfindən məlumatların göndərilməsi tələbinin aradan qaldırılması
- Müqavilənin qeydiyyatı məqsədlər üçün maliyyə əməliyyatlarının mənşəli haqqında məlumatı müvafiq nazirliklərə təqdimatların təqdim edilməsi tələbinin aradan qaldırılması
- Keyfiyyət sertifikat tələbinin aradan qaldırılması

İslahatlar edəcək digər qanunvericilik aktları

1. Texniki Tənzimləmə haqqında Qanun
2. Standartlaşdırma haqqında Qanun
3. Yeyinti məhsulları haqqında Qanun
4. Akkreditasiya haqqında Qanun
5. Ticarət tədbirləri haqqında Qanun
6. Sanitariya və Epidemioloji Səlamətlik haqqında Qanun
7. Dövlət Satınalmaları haqqında Qanun
8. Rəqabət Məcəlləsi
9. Əqli mülkiyyət hüquqlarının təminatı və piratçılıqla mübarizə haqqında
10. Rəqəmli şəbəkədə yayım təşkilatlarının hüquqlarının qorunması haqqında
11. Gen Mühəndisliyi haqqında Qanun

ÜTT-yə üzvlük prosesinə biganə yanaşma

- Aşağıdakı amillər ÜTT-yə üzvlük prosesinə biganə münasibətin formalaşmasına yanaşmanın formalaşmasına gətirib çıxarır
 1. Yalnız təsəvvürlər və digər ölkələr üzvlüyü haqqında mənfi təəsürat
 2. Ehtiyatlı yanaşmalar
 3. ÜTT-yə üzvlüyün çox uzun çəkməsi
 4. Digər ölkələrin üzvlüyük təcrübəsində mənfi istiqamətdə bəhrələnmə
 5. İslahatlarda maraqlı olmamaq
 6. İnhisarçı müəssisələrin üzvlüyün əleyhinə olması

Özəl sektorun üzvlük prosesində iştirak etməməsi

- Özəl sektor ÜTT haqqında dolğun məlumatla malik deyil və bu səbəbdən ÜTT-nin onlara aid olmadığını fikirləşir
- Özəl sektorda verilən təkliflərin aidiyyəti dövlət qurumları tərəfindən nəzərə alınacağına inamın olmaması;
- Azərbaycanın ÜTT-yə üzvlüyü prosesin sahibkarların cəlb olunması mexanizminin formalaşdırılması;
- Özəl sektorda üzvlük prosesinə dair informasiyaya çıxışın olmaması;
- Təkliflərin verilməsi üçün vahid orqanın və ya məsləhət şurasının yaradılmaması;
- Sahibkarların üzvlüyün məsuliyyətini yetərincə anlamaması və buna biganəlik göstərməsi;
- Sahibkarların üzvlük prosesində iştirak etməyə təşviq edilməməyi və bundan səmərə əldə edəcəyinə inamın olmaması.

ÜTT üzrə mütəxəssis çatışmazlığı

- ÜTT tələblərinin öyrənilməsi imkanları olmadığından və mütəxəssislərin motivasiyası olmadığından nazirliklərdə ÜTT tələblərini bilən mütəxəssislər çatışmazlığı mövcuddur
- Bu isə üzvlərin tərəfindən verilən sualları yalnız cavablandırılmasına, qanun layihələrinin ÜTT tələblərinə zidd tərtib olunmasına, ÜTT tələblərinin başa düşülməməsi nəticəsində proteksionist yanaşmanın formalaşmasına səbəb olur
- Odur ki, ÜTT üzrə dərin biliklərə məxsus olan peşəkar kadr potensialı formalaşdırılmalıdır.

Qanunların qəbulu prosesinin ləngiməsi

- Aşağıdakılar səbəbindən qanunvericilik layihələrinin qəbulu xeyli ləngiyir:
 1. Uzun və broktatik qanun qəbulu prosesinin mövcudluğu
 2. Ölkə Prezidentinin 1583 sayılı fərmanın vaxt tələbinin yerinə yetirilməməsi
 3. Nazirlər Kabineti səviyyəsində qanunvericilik layihələrinin nazirliklər arasında fikir ayrılığı və ÜTT tələblərinin bilinməməsi səbəbindən xeyli uzadılması
 4. ÜTT tələblərinin qanun layihələrində nəzər alınmasına nazirliklərin maraqlı olmaması
 5. Layihələrin razılaşdırılması üzrə nazirliklər arasındakı koordinasiyanın zəif təşkil olunması və nəzarətin zəif olması
 6. ÜTT tələblərinə əsasən hazırlanmış layihələrin mətnlərinin çətin başa düşülməsi və müzakirəsinin çox vaxt aparması

Öhdəliklərin götürülməsi istiqamətində irəliləyişlərin olmaması

- Öhdəliklərin götürülməsinə dair nazirliklərin hədsiz ehtiyatlı yanaşması və qərar verilməməsi
- Bəzi danışıq predmeti olmayan öhdəliklərin götürülməsində tərəddüdlərin olması
- Öhdəliklərin götürülməsinə dair qərarların verilməsi üçün kifayət qədər təhlillərin aparılmaması
- Öhdəliklərin götürülməməsinə dair sübutların yetərli olmaması
- Öhdəliklərin götürülməsi məsələsində xarici təcrübənin yetərinə öyrənilməməsi

ÜTT-yə üzvlük prosesinin sürətləndirilməsi ilə bağlı təkliflər

- ÜTT haqqında televerlişin açılması və düzgün ictimai fikrin formalaşdırılması
- ÜTT-yə dair yersiz ehtiyatların və narahatlıqların aradan qaldırılması
- Nazirliklərin kadr potensialının gücləndirilməsi
- Dövlət büdcəsindən üzvlük prosesinə maliyyənin ayrılması
- Özəl sektorun üzvlük prosesinə cəlbi mexanizminin formalaşdırılması və cəlbi
- Qanunvericiliyin qəbulu prosesinin sürətləndirilməsi və işçi qrupların yaradılması
- Xarici təcrübənin öyrənilməsi və təsirlərin qiymətləndirilməsi təhlillərinin aparılması ilə öhdəliklərin götürülməsində irəliləyişlərin əldə edilməsi
- MDB ölkələrinin üzvlük təcrübəsinin dəqiq öyrənilməsi
- İslahatların qaçılmazlığı üzrə nazirliklərin dolğun məlumatlandırılması və ÜTT tələblərinin tam yerinə yetirilməsinə nail olunması və s.



**Diqqətinizə görə
təşəkkürümüzü bildiririk!**